

Redaktör: Marie Sundberg, debatt@di.se Telefon 08-573 650 98

I dag tar Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien, Iva, över stafettpinnen från Globaliseringsrådet och lanserar projektet Innovation för tillväxt. Nu behövs en strategi med konkreta handlingsplaner, skriver ordförande **Marcus Wallenberg** och medlemmarna i styrgruppen.

Sverige måste ha en strategi för innovation och tillväxt

Sverige har en stor potential, men den utnyttjas för dåligt. För att vi ska kunna konkurrera med produkter och tjänster med högt förädlingsvärde behövs insatser från regeringen, myndigheter, företag och många fler. Därför har vi tillsammans tagit initiativ till projektet "Innovation för tillväxt" med Iva som plattform.

Innovation är att omsätta kunskap i nya värden. Det handlar om att utveckla produkter, tjänster och organisationer i såväl privat som offentlig verksamhet. Det kan gälla allt från industrirobotar, betalningssystem och energieffektivisering till ledarskap, affärsmodeller och hälsovård.

Enligt många studier står innovation för merparten av vår tillväxt. Utan innovativa människor sker ingen utveckling. Utan ständig utveckling kan Sverige inte hänga med i den internationella konkurrensen i en alltmer globaliserad värld.

Följden är att vi förlorar i välstånd. Därför måste vi främja innovationer och göra det intressant och lönsamt att arbeta innovativt. Innovation är en mycket viktig fråga inför valet 2010. Många länder har inrättat någon

Marcus Wallenberg
styrgruppsordförande, Innovation för tillväxt, ordförande SEB

"Innovation är en mycket viktig fråga inför valet 2010."

form av globaliseringsråd för att möta de nya utmaningarna. Det danska globaliseringsrådet föreslog 350 åtgärder till en kostnad motsvarande 50 miljarder kronor. Dessa åtgärder genomförs nu i politisk enighet. Ett annat exempel är Irland som nyligen har beslutat om en innovationssatsning på över 80 miljarder kronor.

Det svenska globaliseringsrådet har gjort ett omfattande analysarbete och presenterat en rad åtgärdsförslag. Bland förslagen är insatser för kunskap och innovation – och för att skapa fler tillväxtföretag – de viktigaste. Nu är det dags att ta nästa steg. Så här ser vi på läget:

► I internationella innovations- och konkurrenskraftsindex rankas Sverige ofta högt. Placeringen gäller främst FoU-insatser, där våra storföretags insatser ger fina siffror. Men vi är inte lika framstående på att omsätta kunskap till produkt. Det är den svenska paradoxen. Vi satsar mycket men borde få ut mer i form av till exempel jobb och exportinkomster.

► Sverige har relativt få snabbväxande entreprenörsdrivna företag, få företagare, för låg tillväxt bland nya företag och stort beroende av stora

internationella företag. Tillväxten och produktivitetens utvecklingen sker främst genom de stora och redan etablerade företagen, medan nya, små och medelstora företag inte utvecklas till nya storföretag. Denna getingmidja i företagsstorlek är något specifikt för Sverige.

► FoU-investeringarna i små och medelstora företag är små i ett internationellt perspektiv. Samtidigt betyder dessa företag mer än tidigare, eftersom det är där som sysselsättningen ökar. Sverige är det enda landet inom OECD som saknar skatteincitament för FoU-investeringar i företag.

Innovation för tillväxt kommer, utifrån befintliga analyser, att se över vilka konkreta åtgärder som behövs för ett mer gynnsamt innovationsklimat som får fler företag att växa, vilket i sin tur skapar välstånd. Det kan handla om allt från att ytterligare stödja forskning som följer samhällets behov till offentlig upphandling av ny teknik, incitament för FoU i företag, förbättra tillgången på ägarkapital, utbildning, edarskap i företag, innovationsprocesser öppna mot omvärlden, till exempel via webben.

I dag lanserar vi projektet Innovation för tillväxt med Iva som bas. Vi vill engagera politiker, företagare, myndig-

heter, forskare och många andra för att skapa välstånd i Sverige.

Sverige har goda förutsättningar att bli en vinnare i den globala kunskapsökningen. Men då behöver vi sätta målen högt och göra insatser nu. Låt oss gå från ord till handling.

MARCUS WALLENBERG
styrgruppsordförande Innovation för tillväxt*, ordförande SEB

KRISTINA ALSÉR
landshövding, Kronobergs län

MARIA ANVRET
ansvarig, forsknings- och innovationsfrågor
Svenskt Näringsliv

LARS BACKSELL
ordförande, Recipharm

CHARLOTTE BROGREN
generaldirektör, Vinnova

ANDERS EKBLOM
global utvecklingschef, Astra Zeneca

JOHAN HERNMARCK
ordförande, Provider Venture Partners

CHRISTINA LUGNET
generaldirektör, Tillväxtverket

STEFAN LÖFVEN
förbundsordförande IF Metall

BJÖRN O NILSSON
vd, Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien,

GÖRAN SANDBERG
rektor, Umeå universitet

MELKER SCHÖRLING
ordförande, MSAB

DAGENS CITAT

"De vet vilka de är och de borde ta och skärpa sig."

Anita Gradin, tidigare minister (S) om att män inom partiet och fackföreningsvärlden motarbetar S-ledaren Mona Sahlin för att hon är kvinna. Till Fokus.

BREV

Korruption finns inte i bara i biståndet

Åsa Skogström Feldt, vd för Hungerprojektet Sverige, skriver att småskaligt bistånd är mindre korruptionsbenäget och effektivare än större insatser (DI Debatt 7/9).

Hon exemplifierar med sin egen organisation. Jag hävdar att enbart ett sätt att arbeta inte kommer att lösa problemen för fattiga i världen. Liksom att enbart bistånd inte räcker.

Utvecklingssamarbetet är en del i den stora globala utvecklingen där allt från sysselsättning, handel, företagande till sociala rörelser ingår.

Även om det handlar om stora pengar är bistånd rent ekonomiskt en liten del av världsekonomin.

Det är missriktande att i den pågående debatten prata om korruption i biståndet när det handlar om den utbredda korruptionen i världen, speciellt i fattiga länder.

Korruption påverkar alla som försöker verka i en sådan miljö, inte

bara biståndet, och är ett påtagligt hinder för utveckling.

Precis som Åsa Skogström Feldt framhåller är deltagande, jämställdhet och politiskt inflytande viktiga ingredienser för effektiva resultat.

Detta menar jag gäller oavsett om det är liten eller stor skala på insatserna. Det svenska biståndet syftar till att stödja fattiga länders ansträngningar för sin egen utveckling, deras ägarskap och deras egna lösningar på problemen – inte våra.

Sida har ett brett uppdrag som innebär att vi arbetar för att säkerställa långsiktiga resultat, bland annat i form av uppbyggnad av demokrati, av institutioner, lagar och regelverk, hållbara produktiva sektorer, hälsosystem, utbildningsväsenden och – framför allt – kapacitet hos samarbetsländerna att driva sin egen utveckling.

MAGNUS LINDELL
biträdande generaldirektör, Sida

Förnya styrelsernas kunskap

Könsfördelning i styrelserummen diskuteras flitigt, liksom också ersättningsnivåer och ansvar. Långt viktigare är frågan om vilken typ av kunskap som finns företrädd i styrelserummen.

Den grundläggande kunskapen om ekonomin hos näringslivets företrädare härstammar från praktisk erfarenhet inom olika industrier. Merparten har akademisk utbildning som ger en bred och djup bas.

Av dem med ekonomisk utbildning eller utbildning med ekonomiska inslag har dock nästan alla en kunskapsbas som går att återföra till nationalekonomisk teoribildning.

Oavsett studier i nationalekonomi eller företagsekonomi är kunskapsgrunden densamma: effektiva marknader som befolkas av rationella aktörer. Även den ekonomi som lärs ut inom ramen för olika icke-ekonomiska utbildningar, exempelvis civilingenjörs- eller juristutbildningar, är av samma slag.

I dag har denna ensidiga ekonomibildning skapat en stor likriktning inom näringslivet om hur man ser på ekonomin. Mycket talar för en mer differentierad kunskapsbas. Min huvudpoäng är att koncentrationen på en form av ensidig ekonomisk kunskap motverkar kreativitet och utveckling.

Det är svårare att se nya möjligheter och alternativ om alla har samma grundsyn. Entreprenöriella handlingar karakteriseras av att de skapar något nytt, inte sällan genom att förstöra

Patrik Aspens,
docent, sociologi och forskare, Max Planck Institute for the Study of Societies, Köln och Stockholms universitet.

"Det är svårare att se nya möjligheter och alternativ om alla har samma grundsyn."

strukturer. Men eftersom de inte stämmer in i den normala tolkningsramen finns risken att de stoppas. Många utbildningar i entreprenörskap stöps i samma ekonomiska grundform som de andra ekonomiska utbildningarna.

Symptomatiskt är att de två största svenska företagsframgångarna under efterkrigstiden, Ikea och Hennes & Mauritz, inte kan tillskrivas kunskap från de ekonomiska utbildningarna eller den form av kunskap som de lär ut.

Finns det alternativ? I tillägg till äldre kunskapsproduktion finns fyra tydliga områden som än mer långsiktigt kan bidra till genuint ny kunskap. Vart och ett av dessa har en kärna från vilken ett eget tänkande kan växa:

► Ekonomisk antropologi, som sedan flera decennier har vänt blicken mot den samtida kapitalismen.

► Geografisk ekonomi, som precis som antropologin var tidigt ute med att uppmärksamma den globala dimensionen i kapitalismen.

► Ekonomisk historia, som har blivit förvaltare av alternativ ekonomisk vetenskap.

► Ekonomisk sociologi, som inte minst har påvisat nätverkens roll i ekonomin.

Tillsammans utgör de grogrunden för nytt ekonomiskt tänkande. De har ännu inte satt spår i den reala ekonomin, men potentialen finns.

Större variation på kunskapen inom näringslivet ökar möjligheten att nya idéer utvecklas. Detta är en fråga både för näringslivet och för utbildningsväsendet.